

УДК 636.32/38.084

Людмила Петрівна Миколайчук, асистент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, Україна, 49600
e-mail: lyudmila.mikolajchuk@gmail.com

Володимир Іванович Похил,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, Україна, 49600
e-mail: v_pohil@ukr.net

Наталія Василівна Богданова
Національний Університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна, e-mail: nt_bogdanova@ukr.net

ОЦІНКА ВІДТВОРЮВАЛЬНОЇ ЗДАТНОСТІ ВІВЦЕМАТОК РОМАНІВСЬКОЇ ПОРОДИ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ВІКУ

Анотація. Досліджено рівень відтворювальної здатності вівцематок романівської породи першого та третього ягніння. Запліднювальна здатність за першого ягніння склала – 94,0 %, а третього – 98,0 %. Від маток третього ягніння було отримано 91 ягня, що на 31,9 % більше в порівнянні з кількістю молодняку від вівцематок першого ягніння. Збереженість молодняку романівської породи до відлучення становить 94,2-94,5 %. Плодючість на 100 маток склала 146,8-185,7 %, найбільш високий її рівень припадає на третє ягніння, та складає (+ 38,9 %) в порівнянні з вівцематками першого ягніння.

Ключові слова: романівська порода, відтворення, заплідненість, плодючість, збереженість.

Постановка проблеми. В сучасних умовах розвитку галузі вівчарства України актуальним є виявлення резервів та обґрунтування основних напрямів удосконалення організації та підвищення економічної ефективності виробництва баранини (Похил, 2014).

Ефективність галузі вівчарства безпосередньо пов'язана з відтворювальною здатністю овець, зокрема з плодючістю вівцематок, яка поряд з іншими якостями овець є однією з найважливіших показників, що впливає на м'ясну продуктивність, а отже, і на рентабельність виробництва продукції вцілому (Китаєва, 2016).

Загальновідомо, що плодючість овець залежить як від генотипових, так і від паратипових чинників. Численними дослідженнями встановлено, що на плодючість вівцематок істотно впливають рівень годівлі, порода, вік, жива маса, терміни парування та ягніння, тип народження (Решетніченко, 2022).

Оцінюючи відтворювальну здатність овець є підстави стверджувати, що плодючість змінюється з віком.

На підставі багаторічних досліджень і узагальнень передового досвіду багатьох господарств з відомою часткою впевненості можна стверджувати, що за однорідних умов годівлі та утримання плодючість у вівцематок першого ягніння на 15-25 % нижче, ніж у дорослих тварин, а плодючість овець, які досягли трирічного віку, досить стійко тримається приблизно на одному рівні і коливається в залежності від умов утримання та годівлі (Вівчарство, 2017).

Вплив віку на відтворювальну здатність овець необхідно розглядати з урахуванням породи тварин. Численні спостереження вказують на те, що у скоростиглих порід – романівська, найбільший відсоток двійнят і троєн припадає на вік 3-4 роки, тоді як пізньостиглі вівці відрізняються найвищою плодючістю у віці 6 і навіть 7 років (*Помітун, 2017*).

У зв'язку з цим вивчення питання впливу віку вівцематок романівської породи на їх відтворювальну здатність, що характеризується високими показниками плодючості мають певну практичну значимість.

Мета роботи - дослідити відтворювальні якості вівцематок романівської породи залежно від віку.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження відтворної здатності вівцематок романівської породи було проведено в ТОВ «Терра Річ» Пологівського району Запорізької області, відповідно встановлених вимог. Для проведення досліду було відібрано 100 вівцематок романівської породи першого та третього ягніння. Вівцематки були аналогами за походженням, а в групах за віком в ягніннях, живою масою та знаходилися в однакових умовах утримання та годівлі. Проводили штучне запліднення нативною спермою баранів-плідників романівської породи активністю не нижче 8 балів концентрацією спермій в еякуляті на рівні 1,9 млрд. в 1 мл. та об'ємом спермодози 0,12 – 0,15 мл.

Результати досліджень та їх обговорення. У вівчарстві науково-обґрунтоване розведення та відтворення є важливою умовою високої продуктивності тварин, які визначають не лише темпи продуктивного та племінного удосконалення овець, але і економічну ефективність та рентабельність галузі. Основними показниками відтворення, що забезпечують ефективність виробництва є рівень заплідненості та плідність вівцематок в залежності від віку, а також збереженість молодняку до відлучення.

Так як відтворювальна здатність тварин є спадково-обумовленою ознакою, то проведені дослідження свідчать про вплив віку вівцематок романівської породи на показники відтворювальної здатності (табл. 1).

1. Відтворювальна здатність вівцематок романівської породи

Група	Запліднено маток, голів	Об'ягнлось маток, голів		Отримано ягнят				Збереженість ягнят		Плодючість маток, %	
				Всього	одинці		двійні		гол.		%
		я	б		я	б					
I	50	47	94,0	69	12	13	23	21	65	94,2	146,8
II	50	49	98,0	91	4	3	41	43	86	94,5	185,7

Показники запліднюваності вівцематок романівської породи вказують на добру їх адаптогенність до агрокліматичних умов утримання, годівлі та перебувають в тісному взаємозв'язку з віком вівцематок, де спостерігається їх підвищення. Так, запліднюваність вівцематок першого ягніння склала 94,0 %, а третього – 98,0 %. З віком запліднюваність вівцематок збільшується. Так, зокрема, запліднюваність із збільшенням віку маток підвищується (табл. 1.).

Ефективність виробництва продукції вівчарства при вирощуванні овець романівської породи залежить від кількості отриманого репродуктивного поголів'я, та поголів'я на відгодівлі.

За рахунок відтворювальної здатності вівцематок господарство отримує баранчиків і ярочок з відповідною пропорцією 50 / 50. Виявлено, що вівцематки першого ягніння дали двійнят, у середньому, 46,8 %, третього ягніння – 85,7 %.

Збереженість ягнят до відлучення – показник забезпеченості господарства в подальшому репродуктивним молодняком за рахунок ремонту та виробництва продукції. Даний показник до відлучення знаходиться в межах 94,2-94,5 % в залежності від віку ягніння вівцематок.

Плодючість вівцематок з віком підвищується. Даний показник вказує на необхідність постійного проведення робіт в напрямку відбору на ремонт стада репродуктивного поголів'я з двійневого приплоду, що дасть можливість в подальшому підвищити рівень відтворювальної здатності вівцематок.

Таким чином, підсумовуючи вищевикладене, можна виявити взаємозв'язок віку романівських маток з показниками їх відтворювальної здатності, які з віком поступово збільшуються.

Висновок. Наведені дані та їх вправне застосування у процесі ведення селекційно-племінної роботи у вівчарстві дозволить підвищити практичні результати відтворення у господарствах різних форм власності. Плодючість вівцематок третього ягніння становила 185,7 %, проти 146,8 % відповідно у вівцематок першого ягніння.

Бібліографічний список

1. Вівчарство України. За ред. В.М. Іовенка. Вид. друге, доп. і перероблене. Київ, Аграрна наука, 2017. 488 с.
2. Китаєва А. П. Проблеми сучасного розвитку вівчарства. Тваринництво України, 2016. № 2. С. 2-4.
3. Помітун І. А., Безвесільна А. В., Жук М. В. Плідність вівцематок і збереженість молодняку овець різних генотипів. Вівчарство та козівництво, 2017. Вип. 2. С. 129–137.
4. Похил, В. І., & Борисенко, Я. А. (2014). Для покращення рівня відтворної здатності вівцематок. Тваринництво України, 2014. (6), С. 18-22.
5. Решетніченко, О., Скрипка, М., Різнічук, І., & Калиниченко, Г. (2022). Відтворювальна здатність маток цигайської породи при схрещуванні з баранами гісарської і мереноладшаф порід. Аграрний вісник Причорномор'я, (102-103), 92-96. DOI: 10.37000/abbsl.2022.102.15
6. Hladii, I. A. The different genotypes sheep adaptive ability under the heat load. The Scientific and Theoretical Professional Journal "Scientific Herald "Askania Nova," 2021. № 14, PP. 30–40. <https://doi.org/10.33694/2617-0787-2021-1-14-30-40>
7. Pokhyl V.I., Mykolaychuk L.P. Methodological fundamentals of the creation of specialized meat branch in sheep breeding of the Dnipro region. Scientific developments of Ukraine and EU in the area of natural sciences: Collective monograph. Riga: Izdevniecība "Baltija Publishing", 2020. PP. 581-597. <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-73-0/2.10>

Mykolaychuk L. P., Pokhyl V. I., Bohdanova N. V.

ASSESSMENT OF REPRODUCTIVE CAPACITY OF EWE OF THE ROMANIV BREED DEPENDING ON AGE

Abstract. *The level of reproductive ability of Romanov ewes of the first and third lambing was studied. Fertilization capacity for the first lambing was 94.0 %, and for the third - 98.0 %. 91 lambs were obtained from ewes of the third lambing, which is 31.9 % more compared to the number of young animals from ewes of the first lambing. The retention rate of young Romanov breed before weaning is 94.2-94.5 %. Fertility per 100 ewes amounted to 146.8-185.7 %, its highest level falls on the third lambing, and is (+ 38.9 %) compared to ewes of the first lambing.*

Key words: *Romanov breed, reproduction, fertilization, fecundity, preservation.*